

Med utrymme för många infallsvinklar

Konst

Jan-Anders Eriksson
Bohusgalleriet
Pågår till 25 oktober

Det finns en intensivt känsloladdad aura kring den här utställningen. Jan-Anders Eriksson är på ett sätt kolorist eftersom ljus och färg ofta blir bärare av avsevärda estetiska egenvärden. Det lyser och skimrar, ofta mot bakgrund av ett dunkel som ibland övergår i ren svärta. Förutom det svarta är rött en vanlig karaktärsfärg som bidrar till målningarnas uttrycksstyrka. Världen har must och substans av ljus, himmel och jord.

Men samtidigt spelar han på djupa psykologiska klangbottnar som går långt utöver det rent måleriska. Och här finns drag av naturromantik, skräckvisioner och något dramatiskt hotfullt. Ibland tycks världens undergång vara ett faktum.

Människoskildringen har en central roll i den här bildvärlden. Ofta gestaltas ett tillstånd av främlingskap och kontaktlöshet. Men människorna skildras ibland också med viss ömhet som sköra och sårbara, deras torftiga boningar likaså.

"Oväntat möte" är ett exempel. Något möte i psykologisk bemärkelse sker här inte. Människorna är från varandra isolerade fragment i en värld som är dem främmande. Någon livlös entydighet råder dock inte. Här finns flera bottnar att utforska. Till exempel möter vi å ena sidan en stor tomhet, men också en dunkelt anad närvaro av något obeskrivligt, något som måste förbli outtalar. Och växel-spelet eller motsättningen mellan närvaro och frånvaro bidrar till att ladda bilderna med en fascinerande uttrycksstyrka.

Ofta blir människorna något av pjäser som placeras ut i det fysiska rummet, men utan att dela

en mellanmännisklig livsvärld av närhet och gemenskap. I Hemkomst är det tveksamt om det finns något hem som väntar. Med intensivt lysande rött som dominant och inslag av mörka stråk frammanas snarare en värld förödd av ett kärnvapenkrig.

En annan målning heter Hemlängtan (tvekan). Den bygger på ett mycket subtilt spel mellan en kvinna och ett litet hus på en i övrigt öde slätt. Många frågor väcks. Är huset verkligen hennes hem? Kommer hon att gå in? Är hon utestängd i kylan? Tveksamheten är verkligen tydligt gestaltad, trots att vi inte ser kvinnans ansikte. Men målaren har många verkkningsmedel till sitt förfogande. Med färg och ljus kan mycket åstadkommas.

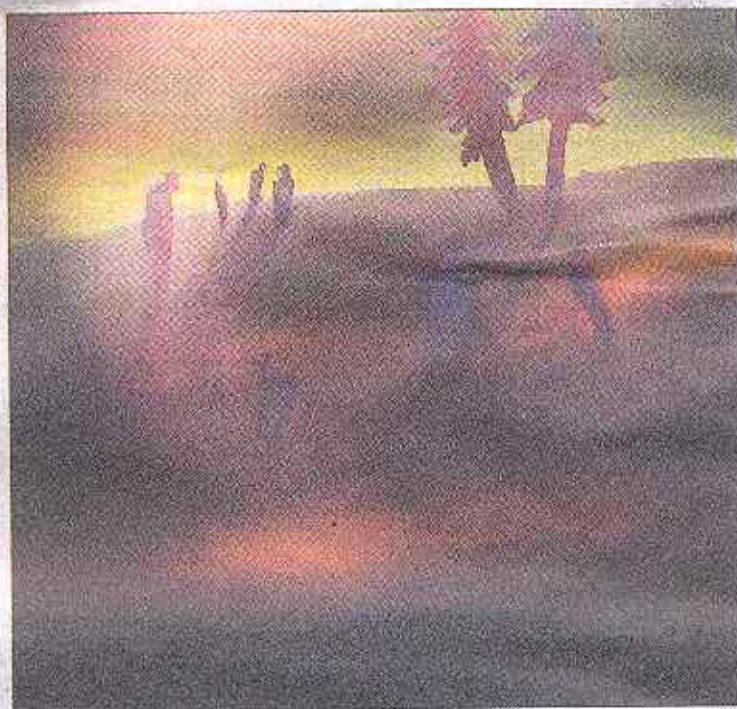
Men trots det hotfulla och dystra lyser det verkligen om de här målningarna. Och ibland framstår det främmande mer som äventyrligt och lockande än som hotfullt och dystert. Då kan

den figurativt skildrade stumma kontaktlösheten brytas mot ett koloristiskt tilltal som fångslar och berör. Och då kan vi också känna en förtätad värme som strålar ut mot oss.

Vi ställs inför någon sorts mystik som öppnar sig mot mot något gåtfullt och okänt med positiva förtecken. I Drömt landskap framstår ljuset som något varmt inbjudande, kanske verkligen som en stämning av hem och hemkomst. Det gyllengula himmelsljuset i Mötesplats framstår som sagaaktigt och drömskt. Naturen som helhet blir ett levande väsen, trots bristen på liv i människornas stympade relationsnät.

Det här är alltså en komplex och mångbottnad utställning, som ger utrymme för många infallsvinklar; olika sätt att se, förstå, tänka och uppleva.

Carl-Gustaf Wikstrand

Mötesplats. Målning av Jan-Anders Eriksson.